

A ZÁRÓDÓ ERNYŐK PIACA

⊕ SZÖVEG ÉS KÉP: KUNDERMANN BALÁZS
WWW.KUNDERMANN.HU

A THAI LÉLEK TÜKRE

Az érdekes piac – mint a jó házi koszt – egyedi összetevőinek és a környékre jellemző ízvilágának köszönhetően marad emlékezetes. Fűszeres illataival vagy látványával vonz; van szabadtéri, kerülhet óriási fémcarnokba, árulhatnak porba terített banánlevelekről vagy színes izzókkal kivilágított bódékból, állhat a város főterén, vagy lebeghet folyón.

Maeklong piaca azért pikánsabb az átlagnál, mert egy használatban lévő vasútvonalra települt. Nem csak mellé, hanem szó szerint rá a sínekre! Minden egyes vonatáthaladáskor össze kell pakolniuk az árusoknak, és a szerelvény szinte őket súrolva húz el...

Megérkezés

A Bangkoktól 75 km-re délnyugatra fekvő település első látásra hétköznapiak tűnik, ám ha vonattal érkezünk, elképesztő terepre jutunk. Mielőtt befutnánk a végállomásra, a szerelvény érezhetően lassít, a kürt néhány hosszút ordít a levegőbe, az utasok pedig az ablakok közelébe húzódnak, hogy jobban lássanak. A tér hirtelen beszűkül, a bádoggal épületek fala pedig karnyújtásnyi közelségbe kerül. Pillanatok múlva a jármű mindkét oldalán

feltűnnek a standjuk és a mozgó vagonfal közé ékelődött, fölfelé mosolygó árusok, akik a hosszú rudakhoz erősített színes-poros, összecukott tetőponyváikat épp igen szorosan ölelik magukhoz. (És persze néhány kikerekedett szemű turista is, akik nem érzik pontosan, hogy ott, ahol állnak, még épphogy – vagy már egyáltalán nem – fognak elérni az áthúzó vonat mellett...) Végül azonban senkit sem vág ketté a szerelvény, ahogy a nap

mint nap közvetlenül a sínek mellé kipakolt narancs- vagy avokádóhalmok java is érintetlenül vészeli át a találkozást. A gép áthaladtával az ernyőket gyorsan eredeti pozíciójukba húzzák vissza, eltűnik a sínpár fölül az ég, és a következő kürtszóig zavartalanul folytatódik a kereskedés, mintha mi sem történt volna. Csupán a sínpár fényessége árulkodik arról, hogy itt rendszeres vonatforgalom zajlik.

PILLANATOK ALATT

Begyakorolt mozdulatokkal zár be a hentes, hogy néhány perc múlva újra kinyisson, és szeletelhesse tovább a disznócombot

A FÉM SZAGA

Amikor a szerelvény mellénk ér, szinte minden hely elfogy, és hosszú másodpercekig úgy érezzük magunkat, mint a banán a pálya mellé kiterített újságpapíron (balra)

ELSŐ LÁTÁSRA...

nehéz elképzelni, hogy pár percre itt, az emberektől és árutól zsúfolt piacon jött keresztül a vonat

Déligyümölcs a talpfákon

Az újraállított ponyvaalagút pont elég magas ahhoz, hogy a helyiek kiegyenesedve járkálhassanak alatta. A sín pár között mennek, nyomorognak, tülekednek és topognak az emberek, szemmel-kézzel válogatnak a kétoldalt felhalmozott fazékba-valók között. Reggeltől estig, a hét minden napján nagy a nyüzsgés. A felhozatal átlagos, a helyi igényeket és lehetőségeket követi: zöldségek, húsok, a tenger közelsége miatt annak mindenféle gyümölcssei, fűszerek, déligyümölcsök, szárított áruk és egyéb háztartási cikkek között járunk. A ponyvák és a betonkockába állított, hatalmas naper-

nyők alá csak itt-ott ékelődik be egy vastagabb fényoszlop – meleg van, az illatok kifejezetten intenzívek, és a félhomályban sokszor csak meg-görnyedve lehet előrehaladni. Néhány, kerekre szerelt, szeletelt disznóhússal vagy meglepően édes-zsíros kolbásszal telepakolt fém-pult egészen a sínekig nyúlik ki, de az árusok többsége a földre terített kék fóliáról, fadobozokból vagy felfordított műanyag kosarak tetejéről kínálja portékáját. Közben persze szeletelnek, válogatnak, csomóznak, csomagolnak, vagy éppen félig becsukott szemmel szunyókálnak.

MINDEN CENTI SZÁMÍT

Az áruk egy része elmozdítható a sínek mellől, az ott maradó kupacok mérete pedig nem haladja meg a sokéves tapasztalat alapján belőtt magasságot...

REGGELI PIACKŐR

A vásárlók többségében helyiek. Zöld papaját és chilit vesznek a salátához, vagy garnélát, citromfűvet meg gyömbért a levesbe (fent)

HA ELINDUL A VONAT

A mozdonyvezető nem fékez, egyenletes, 20 km/h-s sebességgel átgördül a zöldség- és narancshalmok fölött (jobbra)

Centikre a vastól

A vonat nagyjából fél óra várakozás után indul vissza az alig 40 km-es vonal másik végpontjába, Ban Laem állomására. Az idő közeledtével azonban senki sem nézegeti idegesen az óráját, mert ugyan van hivatalos menetrend, azt általában felülírják az állomásvezető étkezési szokásai vagy az napi hangulata. Apró jelek utalnak csak az elkerülhetetlenre: valaki elmozdít egy láda mangót vagy egy nagy tál rákot, majd a háttérben megszólal a vonat kürtje, és mint nyári vihar száguld végig az árusok során a vonatérkezés híre. Akik az egyik pillanatban még halat pucoltak vagy aprót számoltak, a másikban már a ponyvát támasztó rudakat ragadják meg, húzzák – és nyílik az ég a vonal fölött.

Összeszokott gépezetként, begyakorolt mozdulatsorok után pillanatok alatt alakul át/vissza a piac sáncpályává. A vásárlókat elnyelik a szomszédos épületek, az árusok nekifeszülnek standjuknak vagy bebújnak a ponyva mögé, onnan kukucskálnak kifelé. Már csak néhány turista kering megzavarodott őszi légyként a sínek között, nem utolsósorban menekülési útvonalat keresve...

Az összehajtogatott standok vályújában feltar-

tóztathatatlanul jelenik meg az egyre növekvő, sárga pofájú vonat. Amit lehet vagy kellett, azt elmozdította, a többi áru maradt a pályán. Mangó, édesburgonya, ananász, narancs, kötözött ollójú rákok, szárított apró halak és amit még ottfelejtettek. Pont azon a helyen sorakoznak, ahová a vonat guggolós WC-jének szennye is csöpög. De ezen talán csak a túlsterilizált európai gondolkodik el...

Mint lopakodó vad mögött a magas fű, olyan gyorsan zárul össze, épül vissza a vásárlókat és az árut a Naptól, esőtől védő ponyvasor. Pillanatok alatt visszaáll az eredeti kép, s ismét csak tülekedve lehet előrehaladni. Napi nyolcszor ismétlődik a játék, mégis sincs kényszer-hangulata. Elképesztő az árusok, a vásárlók és a mozdonyvezető tevékenységi egysége. Mindenki vigyáz és figyel a másokra. Sőt a helyiek szemlátomást élvezik e folytonos pakolást. Mozgásban tartja őket, játékosággal tölti meg a sokszor monotonnak tűnő piacozást. A világ kevés helyén képzelhető el, hogy az árucseré és a rendszeres vonatforgalom így megférjen egymás mellett. Kell hozzá a thaiok sajátos és irigylésre méltó életfelfogása.

KÉT ÁTHALADÁS KÖZÖTT...

az árusok mindig kitöltik az üres perceket, sohasem unatkoznak. Ha mást nem is csinálnak, a sín túloldalán ülő kollégával élcelődnek

Sanuk

Ez annyit jelent: szórakozni. Az öt betű azonban ennél sokkal többet takar, magába sűríti egy nép világszemléletét is. Jól érezni magunkat, kellemesen eltölteni az időt, élvezetet vagy örömet méríteni valamiből. Az itt élő emberek mindennapjait átjáró filozófia egyszerű: az élet legyen móka és szórakozás! Mindenben ezt keresik, lett légyen szó kötelességről, szabadidőről vagy tanulásról. Első számú szabály, hogy bármit is csinálnak, abban örömet leljék! Ez elsősorban nem azt jelenti, hogy munka helyett inkább játsszanak, hanem azt is, hogy egészen egyszerűen megpróbálják élvezni mindazt, amit csinálniuk kell, legyenek akár az irodában, a rizsföldön vagy a piacon.

Míg egy tevékenység szórakoztató, minden rendben van, ám ha elillan a játékosság, a dolgok csak unalmas és lélekölő feladattá válnak. Ekkor a thaiok elkedvetlenednek, és más szórakoztató tevékenység után néznek, vagy tesznek róla, hogy a kötelesség ismét elviselhetővé váljon. A sanuk a mindennapi élet fontos összetevője, mely számos olyan hétköznapi dologban is tetet ölthet, mint az együtt étkezés, vagy a barátok körében eltöltött órák, netán. Vagy akár a jóízű alvás.

Fókuszban

A thai piac olyan, mint jó házbuliban a konyha. A nap végén a társaság java része itt gyűlik össze. Itt tudhatjuk meg a legfrissebb pletykákat, mindig van kivel és miről beszélni, és nem elhanyagolható, ha finomnál finomabb, nyers vagy tálalásra kész falatok vesznek körbe. A piacon az ország igazi valójába kaphatunk betekintést, gyorsan fellebben a függöny, és azon vesszük észre magunkat, hogy a zöldséges, akitől a dinnyét vettük, behív a sebtében megterített asztalhoz, valahonnan előránt egy széket, sört tölt, és főtt garnélával kínál.

E piacok a közösség fókuszpontjában helyezkednek el, ahogy MaeKlongban a folyton mozgásban lévő ernyőkről elnevezett Talad Rom Hoop, azaz a Záródó Ernyők Piac, ami már jóval a sínek 1905-ös lefektetése előtt is a mai helyén működött. Nem szüntették meg, csak integrálták. Kapott egy erős thai fűszerezést. ☺

HA KÖZELEG AZ INDULÁS...
váratlanul ürül ki a piac, tűnnek el az árúk, szorgos kezek pakolnak, és a kerekék alá csak az üveges szemű halak kerülnek...

